

Түбән Үрәс авыл жирлеге Советы

КАРАР

29 ноябрь 2021 ел.

№ 34

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Түбән Үрәс авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәне раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенең 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзэтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Түбән Үрәс авыл жирлеге Уставы нигезендә Түбән Үрәс авыл жирлеге Советы карап бирде:

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Түбән Үрәс авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында күшүп бирелә торган Нигезләмәне расларга.

2. Элеге карап, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Түбән Үрәс авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турынданың Нигезләмәнен 5 бүлгөндөн тыш, ул рәсми басылып чыккан көннән дә соңға калмычча, эмма 2022 елның 1 гыйнварыннан иртәрәк түгел, үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Түбән Үрәс авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турынданың Нигезләмәнен 5 бүлгөндөн Нигезләмәләр 2022 елның 1 марта иннан үз көченә керә.

3. Элеге карапны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында www.pravo.tatarstan.ru адресы буенча, махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән бастырып чыгарырга, шулай ук «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Жирлек башлыгы:

Шамеев

Р.Х. Шамеев

Татарстан Республикасы Кукмары муниципаль районны Түбән Урәс авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Кукмары муниципаль районының Түбән Урәс авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар (алга таба – контроль үткәрелә торган затлар) тарафыннан Татарстан Республикасы Кукмары муниципаль районы Түбән Урәс авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба – Төзекләндерү кагыйдәләре), инвалилар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм курсәтелә торган хезмәтләрдән файдалану мөмкинлеген тәэмин итүгә карата таләпләрне (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәү тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль Түбән Урәс авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет, жирлек) тарафыннан башкарыла.

1.4. Башкарма комитетның төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәргә вәкаләтле вазыйфаи затлары – *Түбән Урәс авыл жирлеге башлыгы һәм Башкарма комитет секретаре (алга таба – контроль үткәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар)*. Курсәтелгән вазыйфаи затларның вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контрольлек иту вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

«Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар хокуклы, бурычлы һәм җаваплылык тата.

1.5. Төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәрү, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәрү белән бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет тубәндәгеләрне үз эченә алган төзекләндерү Кагыйдәләрен үтәүне контрольдә тата:

- 1) якин-тире территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) төзекләндерү элементларын һәм объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән тубәндәге таләпләр:

- халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, социаль хезмәт күрсәту объектларына ирекле үтеп керүенә комачауламый торган киртәләр урнаштыру буенча;

- торак булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның, биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның башка стеналарының, шулай ук төзекләндерүнен һәм җәмәгать урыннарының башка элементларының фасадларын карап тоту буенча;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәkle мәгълүматны үз эченә алган маҳсус билгеләрне, язуларны карап тоту буенча;

- Татарстан Республикасының норматив хокукий актларында һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибе нигезендә бирелә торган жир эшләрен башкаруга рөхсәтнамә нигезендә жир эшләрен башкару буенча;

- жир эшләрен башкару чорында биналарга һәм аларга керү юлларына ирекле үтеп керүне, шулай ук ишегалларына ирекле керү юлларын тәэмин итү, җәяүлеләренең, шул исәптән инвалиларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең иминлекен һәм җәяүле юл хәрәкәте иминлекен тәэмин итү буенча;

- транспорт чараларын газонда яки транспорт чараларын урнаштыру төзекләндөрү кагыйдәләре белән чикләнгән башка яшелләндөрелгән яки рекреацион территориядә урнаштыруга юл куймау, шулай ук эксплуатацияләү, хезмәт күрсәту яки ремонтлау вакытында, йөк ташыганда яки төзелеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яисә каплау булмау нәтижәсендә) транспорт чаралары тарафыннан гомуми файдалану территориияләренең пыгрануына юл куймау буенча да;

3) кышкы чорда жирлек территориясен жыештыру, шул исәптән кардан, боз өстенә чыккан судан, биналарның, корылмаларның тубәләрен боз сөнгеләреннән чистарту буенча чаралар үткәрүне контролльдә тоту буенча мәжбүри таләпләр;

4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча, шул исәптән карантинга куелган, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларны локальләштерү, алар күпләп үскән урыннарны бетерү буенча мәжбүри таләпләрне дә кертеп, мәжбүри таләпләр;

5) махсус янгынга каршы режим гамәлдә булган чорда янгын куркынычсызылыгының естәмә мәжбүри таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, үзгәртеп кору, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән кисү билетлары (порубочный билет) һәм (яки) рөхсәт нигезендә агач һәм куакларны алу (снос), күчереп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кучереп утыртуга рөхсәт, кисү билеты) төзекләндөрү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш булса);

8) каты коммуналь калдыкларны туплау буенча мәжбүри таләпләр;

9) хайваннарны йөрту буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм төзекләндөрү кагыйдәләре белән караплан башка территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын көтүгә юл куймау турында мәжбүри таләпләр.

Башкарма комитет контролль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үз компетенцияләре чикләрендә бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындағы күрсәтмәләрен үтәлешен контролльдә тота.

1.7. Әлеге Нигезләмәдә төзекләндөрү элементлары дигәндә декоратив, техник, планировка, конструктив җайланмалар, яшелләндөрү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, шул исәптән биналарның, корылмаларның, төзелмәләрнәң фасадларының, кече архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар һәм төзелмәләр, территорияне төзекләндөрүнен состав өлешләре буларак кулланыла торган мәгълүмат щитлары һәм күрсәткечләр анлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә төзекләндөрү объектлары дигәндә төзекләндөрү эшчәнлеге гамәлгә ашырыла торган төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр анлашыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданнарның бакчачылық, яшелчәчелек коммерцияле булмаган берләшмәләрен урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, проездлар, проспектлар, тыкрыклар, разъездлар, авышлыклар, трактлар, тупиклар, урамнар, шосселар);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөрту өчен мәйданчыклар;

6) транспорт туктап тору урыны (парковкалар) (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Киртәләү җайланмалары дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар, шул исәптән автоматик һәм декоратив киртәләр (коималар) анлана.

1.8. Төзекләндөрү өлкәсендә контролльне гамәлгә ашырганда бәяләү һәм куркынычлар (risk) белән идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыяюгалту) китерү куркынычларын профилактикалау

2.1. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә шул исәптән профилактик чаралар үткәрү юлы белән дә контролълек итә.

2.2. Профилактик чаралар контроль үткәрелә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерүгә китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм мәжбүри таләпләрне, аларны үтәү ысуулларын контролль үткәрелә торган затларга житкерү максатларында Башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда зыян (югалту) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәрү контролль чаралар үткәрүгә карата өстенлекле булып тора.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә расланган закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерү куркынычларын профилактикалау программыны нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программында каралмаган профилактик чаралар үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар үткәргәндә контролль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерүгә турыдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зыян (югалту) китерелүе ачыкланган очракта, төзекләндерү өлкәсендә контролль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат бу хакта кичекмәстән жирлек башлыгына, контролль чаралар үткәрү турында карап кабул итү өчен, үткәрелгән профилактик визит турында хисап рәвешендә мәгълумат жибәрә.

2.5. Башкарма комитет тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контролль үткәргәндәтүбәндәге профилактик чаралар уздырылырга мөмкин:

- 1) мәгълумат бирү;
- 2) консультация бирү.

2.6. Мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча тиешле мәгълуматларны «Интернет» мәгълумати-телекоммуникация чөлтәрендә Кукмара муниципаль районнының рәсми сайтында (алга таба – районның рәсми сайты) контролльлек эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү районның рәсми сайтының төп (төп) битеннән булырга тиеш), массакүләм мәгълумат чараларында урнаштыру юлы белән, контролль үткәрелә торган затларның дәүләт мәгълумат системаларында шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка формаларда Башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

Башкарма комитет районның рәсми сайтындағы контролль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузэтчелеге) һәм муниципаль контролль турында» 2020 елның 31 июлендәге, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындағы 3 өлешендә каралган мәгълуматларны урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга бурычлы.

Башкарма комитет шулай ук жирлек халкына жыелышлада һәм гражданнар конференцияләрендә контролль объектларына куелган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итәргә хокуклы.

2.7. Контроль үткәрелә торган затларга консультация бирү телефон аша, видеоконференц-элемтә аша, шәхсән кабул итү яки профилактик чаралар, контролль чаралар үткәрү барышында контролль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнары шәхсән кабул итү жирлек башлыгы һәм (яки) контролль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан башкарыла. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълумат районның рәсми сайтында контролль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация телдән яки язма формада түбәндәге мәсьәләләр буенча үткәрелә:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чарапарны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү тәртибе;

4) үтәлешләрен бәяләү Башкарма комитет тарафыннан контроль чарапар кысаларында гамәлгә ашырыла торган мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукый актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълумат алу.

Контроль үткәрелә торган затларга телдән консультация бирү шулай ук жыельышларда һәм гражданнар конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.8. Язма рәвештә консультация бирү контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан түбәндәге очракларда башкарыла:

- 1) контроль үткәрелә торган зат тарафыннан консультация мәсьәләләре буенча язмача жавап бирү турында язмача сорату бирлегән;
- 2) консультацияләр вакытында куелган сорауларга телдән жавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга жавап бирү ёстәмә мәгълумат соратып алуны таләп итә.

Консультация биргәндә контроль үткәрутгә вәкаләтле вазыйфаи заты Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълуматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Консультация бирү барышында конкрет контроль чарасын, контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затларның карапларын һәм (яки) гамәлләрен, контроль чарада катнашучыларның башка гамәлләрен бәяләгән мәгълумат, шулай ук контроль чара кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтиҗәләрен үз эченә алган мәгълумат бирелә алмый.

Консультация барышында контроль үткәрутгә вәкаләтле вазыйфаи затка билгеле булган мәгълумат Башкарма комитет тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контроль үткәрелә торган затны бәяләү максатларында кулланыла алмый.

Контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Башкарма комитетка контроль үткәрелә торган затлардан һәм аларның вәкилләреннән биш һәм аннан күбрәк мәрәжәгать кергән очракта, консультация бирү районның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә авыл жирлеге башлыгы яки контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат кул куйган язма аңлатма урнаштыру юлы белән башкарыла.

3. Контроль чарапар һәм контроль гамәлләр башкару

3.1. Башкарма комитет тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда күрсәтелгән чарапар кысаларында түбәндәге контроль чарапар һәм контроль гамәлләр үткәрелеге мөмкин:

- а) инспекция визиты (карау, сораштыру, мәжбүри таләпләр нигезендә контроль үткәрелә торган зат (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнlek алып бара торган) урында булырга тиеш булган документларны таләп итү, язма аңлатмалар алу, инструменталь тикшереп чыгу (обследование) юлы белән;
- 2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);
- 3) документар тикшерү (язмача аңлатмалар алу, документлар таләп итү, экспертизалар юлы белән);
- 4) күчмә (урынга барып) тикшерү (карау, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);
- 5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турында мәгълуматларны, шул исәптән ведомствоара мәгълумати хезмәттәшлек барышында керә торган, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контроль үткәрелә торган

затлар тарафыннан бирелә торган мәгълүматларны, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындагы мәгълүматларны, «Интернет» чөлтәреннән алынган мәгълүматларны, һәркем өчен ачык булган мәгълүматларны, шулай ук фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнен автоматик режимында эшләүче техник чарапарын кулланып алынган мәгълүматларны жыю, анализлаудан гыйбарәт;

е) күчмә тикшереп чыгу (карау, инструменталь тикшереп чыгу (videоязма кулланып), сынау, экспертиза юлы белән).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү һәм күчмә тикшерү – Башкарма комитет тарафыннан контроль үткәрелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлек итмичә уздырыла.

3.3. Әлеге Нигезләмәнен 3.1 пункттындагы 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чарапар планнан тыш чарапар формасында үткәрелә.

Планнан тыш контроль чарапар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелегә мөмкин.

3.4. Контроль үткәрелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлектә үткәрелә торган контроль чарапар уздыру өчен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1) гражданнар һәм оешмалардан, дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидаре органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чарапарыннан мөрәҗәгатьләр (гаризалар) кергәндә Башкарма комитетта зиян (югалту) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зиян (югалту) китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы, шулай ук контроль чарапар үткәру нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлектән башка контроль чарапарны, шул исәптән контрольдә тотылучы бүтән затларга карата үткәрелә торган чарапарны да кертеп, мондый мәгълүматлар алу;

2) Россия Федерациясе Президентының, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен конкрет контроль үткәрелә торган затларга карата контроль чарапар үткәру турында күрсәтмәс;

3) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренен үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәру турында прокурор таләбе;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү турында күрсәтмәнеүтәү срокы чыгу – контроль үткәрелә торган зат тарафыннан ача бирелгән күрсәтмә белән бирелгән караплан документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки тапшырылган документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнен үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаган очракта.

3.5. Контроль үткәрелә торган зат белән үзара хезмәттәшлектә үткәрелә торган контроль чарапар Башкарма комитетның контроль чарасы үткәру турында күрсәтмәс нигезендә уздырыла.

3.6. Зиян (югалту) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зиян (югалту) китерү куркынычы турында белешмәләр нигезендә контроль чара үткәру турында Башкарма комитет боерыгы кабул итегендә очракта, контроль чара үткәру турында мондый боерык төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затның дәлилле гаризасы (представление) нигезендә кабул ителә.

3.7. Контроль үткәрелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка үткәрелә торган контроль чарапар, жирлек башлыгы бирeme, Башкарма комитетның эш планындағы биремнәр нигезендә, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан уздырыла.

3.8. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чарапар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда, ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада Башкарма комитет түләүсез нигездә бүтән органнардан яки күрсәтелгән органнарга караган

оешмалардан алар карамагында булган документларны һәм (яки) белешмәләрне ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яки) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан әлеге документлар һәм (яисә) мәгълүмат алар карамагында булган башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына буйсынган оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргәндә ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратыла һәм алына торган документлар һәм (яисә) мәгълүматлар исемлеге белән, шулай ук контроль (кузәтчелек) органнары тарафыннан дәүләт контроле (кузәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашырганда әлеге документлар һәм (яки) белешмәләр алар карамагында булган бүтән органнардан яисә күрсәтелгән органнарга караган оешмалардан дәүләт контроле (кузәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашырганда алына торган «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2001 елның 6 мартаңдагы 338 номерлы карары белән расланган ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында документлар һәм (яки) белешмәләр бирү Кагыйдәләре белән билгеләнгән.

3.10. Контроль үткәрелә торган затлар булган шәхси эшмәкәр, граждан Башкарма комитетка контроль чарасы үткәргәндә була алмаулары турында мәгълүмат бирергә хокуклы булган, шуның нәтижәсендә тикшерү чарасын үткәрү башкарма комитет тарафыннан шәхси эшмәкәрнең, гражданның администрациягә әлеге мөрәҗәгатьне юллавына сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклө вакытка (эмма 20 көннән дә артык түгел) күчерелү очрагына бер үк вакытта түбәндәгә шартларны үтәү дә керә:

1) контроль үткәрелә торган затның яисә аның вәкиленен булмавы, контроль үткәрелә торган затка тиешле рәвештә контролль чара үткәрү турында хәбәр ителгән булса, төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәругә вәкаләтле вазыйфаи затка контролль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә комачауламый;

2) законда саклана торган кыйммәтләргә зиян (югалту) китерүнен яисә фактта зиян китерүнен турыдан-туры янавы билгеләре булмау;

3) контролль чара үткәргәндә контролль үткәрелә торган затның булмавына житди сәбәпләр (контроль үткәрелә торган затның авыруы, аның командировкада булуы h.b.) бар.

3.11. Күчмә тикшерү үткәрү вакыты 10 эш көннән дә артырга тиеш түгел.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү уздыру барышында хезмәттәшлекнен гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатьтән арта алмый.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыруучы Оешмага карата күчмә тикшерүне үткәрү вакыты һәр филиал, вәкиллек, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль чараларны уздыруның барлык очракларында да контролль үткәругә вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контролль үткәругә жәлеп ителгән затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү (бозу) дәлилләрен беркетү өчен контролль үткәругә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан фотога төшерү, аудио- һәм видеоязма, геодезия һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеоязмалар, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм бу максатлар өчен кулланылган техник чаралар турындан мәгълүмат контролль чара нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контролль чара кысаларында үткәрелә торган контролль гамәл нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чарасы нәтижәләренә контролль үткәрелә торган затның мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәту һәм (яки) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган нигезләмәне торғызу, вәкаләтле органга яисә вазыйфаи затларга жаваплылыкка тарту мәсьәләсен карау өчен мәгълүмат җибәрү һәм (яки) Башкарма комитет тарафыннан «Россия Федерациясенең дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм

муниципаль контроль түрүнда» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә карапарны куллану керә.

3.14. Контроль үткәрелә торган зат белән үзара бәйләнешне күздә тота торган контроль чара тәмамланганнан соң, контроль чара акты төзелә. Мондый чара үткәру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә. Ачыкланган бозуларны контролль чара тәмамланганчы бетергән очракта, актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуга дәлил булган документлар, башка материаллар актика теркәлергә тиеш. Контроль чараларын үткәргәндә тузырылган тикшеру кәгазыләре актика теркәлә.

Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәру көнендә контролль чара үткәру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контролль чара акты прокуратура органнарына Контроль (кузәтчелек) чараларының бердәм реестры ярдәмендә турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң жибәрелә.

3.15. Контроль чаралар турында мәгълумат Контроль (кузәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контроль үткәрелә торган затларга контролль үткәргә вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре һәм кабул итә торган каарлары турында хәбәр итү Контроль (кузәтчелек) чараларының бердәм реестрында әлеге гамәлләр һәм каарлар турында белешмәләр урнаштыру юлы белән, шулай ук мәгълуматларны дәүләти һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне электрон формада башкару өчен файдаланыла торган мәгълумати системаларның мәгълумати-технологик хезмәттәшлекен тәэммин итә торган инфраструктура аша, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълумат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да контролль үткәрелә торган затларга житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкармаучы, контролль үткәрелә торган зат булып торучы гражданга контролль үткәргә вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре һәм кабул итә торган каарлары турында, ул документларны кәгазь чыганакта алырга кирәклеге турында Башкарма комитет адресына хәбәрнамә жибәргән яисә Башкарма комитетта контролль үткәрелә торган затның электрон почта адресы турында мәгълумат һәм аңа документларны электрон рәвештә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша жибәрү мөмкинлеге булмаган (әгәр затның Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаса яки Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын узуны төгәлләмәсә) очракта, документларны кәгазьдә тапшыру юлы белән хәбәр ителә. Күрсәтелгән граждан Башкарма комитетка документларны кәгазь чыганакта жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контролль үткәрелә торган затка контролль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар башкара торган гамәлләр һәм кабул итә торган каарлар турында хәбәр итү, Башкарма комитет тарафыннан контролль үткәрелә торган затка документлар һәм белешмәләр жибәрү, контролль үткәрелә торган затка электрон формада яки контролль үткәрелә торган зат соратуы буенча хәбәр итү мөмкинлеге булмаган очракта, почта элементтәсен кулланып, шул исәптән кәгазьдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.17. Актта бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контролль үткәрелә торган зат «Россия Федерациясендә дәүләт контролле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контролль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 39-40 статьяларында һәм әлеге Нигезләмәнен 4 бүлегендә карапан тәртиптә шикаять жибәрергә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр Контроль (кузәтчелек) чараларының Бердәм реестрына кертелә. контролль үткәргә вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча киңәшләр

бирергә, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чарапар үткәрергә хокуклы.

3.19. Контроль чара үткәргендә контроль үткәрелә торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә Башкарма комитет (контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат) туңәндәгеләне башкарырга бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң, контроль үткәрелә торган затка, аларны бетерүнен тиешле срокларын күрсәтеп, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм (яисә) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерүне булдырмау чарапары үткәру турында күрсәтмә бирергә;

2) контроль чара барышында төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы граждан, оешманың эшчәнлеге закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерүнен турыдан-туры куркынычын тудыруы яисә мондый зыян (югалту) китерелгәнлеге ачыкланган очракта, саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерүне булдырмау яисә аны китерүне туктату буенча һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерү куркынычы янау булу һәм аны булдырмау ысуллары турында теләсә нинди үтемле ысуул белән гражданнарга, оешмаларга мәгълүмат житкерү буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чарапарны кичекмәстән кабул итәргә;

3) контроль чара барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, үз компетенциясе нигезендә яисә гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чарапар күрергә тиешле вәкаләтләре булганда,тиешле мәгълүматны дәүләт органына жибәрергә;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне контрольдә тотуны гамәлгә ашыру, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә ихтимал булган зыян (югалту) китерүне булдырмау буенча чарапар күрергә, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, аның үтәлешен тәэммин итү буенча чарапар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән хәтта судка мәрәҗәтать итү дә булырга мөмкин;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендацияләр бирү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлтелгән башка чарапар үткәру турында мәсьәләне карарга.

3.20. Контроль үткәручे вазыйфаи затлар, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, җирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларындагы контроль чара барышында Россия Федерациясе законнары белән административ һәм башка жаваплылык каралган законнар таләпләрен бозу ачыкланган очракта, контроль чара актында ачыкланган бозу билгеләре турында мәгълүмат күрсәтәлә. Контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар әлеге актының күчермәсен тиешле жаваплылыкка тартуга вәкаләтле хакимият органына юллыйлар.

4. Башкарма комитет карапларына, төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү

4.1. Башкарма комитет карапларына, контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

4.2. Башкарма комитет карапларына, контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмаулары) судка кадәр шикаять бирү тәртибе кулланылмый.

5. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан кыйммәтләре

5.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең нәтиҗәлелеген һәм эфектлылыгын бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан кыйммәтләре, контроль өчен индикатив күрсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.